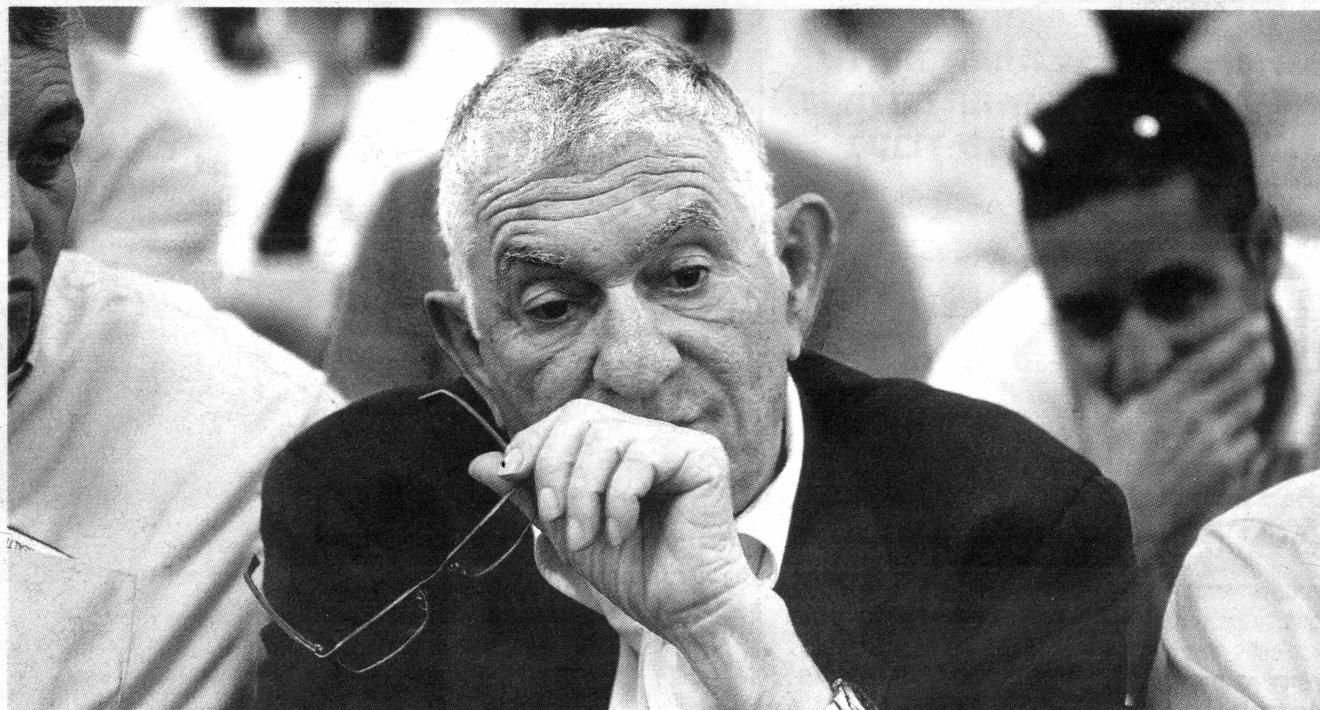

דניאל פרידמן

רשי**א**ר לא ראו**י**

צבי בר בבית המשפט העליון, השבוע. הכנסת היא הרשות המחוקקת, ויש לכבד את חוקיה | צילום: עמית שABI

נשׂוּ רוחות חדשות בעליין, ובג"ץ פסק שאם דרعي ופנחשי לא יפרשו מהממשלה, יהא על ראש הממשלה לפטרם.

בית המשפט לא חס כלל בסתירה שבין העמלה הדרישה שנקטה בין העמלה שנקט שנים אחדות קורם לכון בפרשך כך והרשמה המתקדמת, שבה העלה על נס את הזכות להיבחר וקבע שאין לשלול אותה אלא מכוח הוראת חוק מפורשת. אפשר אמן להבחין בין המקרים בנסיבות מסוימים, שאל חלון ATIICHSH במשפט. בשלב זה די לציין שהחקיקה אינה פוסלת מועמד שהוגש נגדו כתוב אישום, והדבר מעשה במתכוון.

לאן על ידי נציגיו. צפוי שבית המשפט יפעל כראותם מוחיקת. העדרה בעניינו של בר ביקשה למשה מבית המשפט לחוק חוק, הסיטה מוחיקת של הכנסת, שיעירקו הוא כי מי שהוגש נגדו כתוב אישום היה פסול מלחתמוור בנסיבות. אלא שבdomה למקרים אחרים של חקיקה שיפוטית, תחומי של "חוק" כזה, אם יחווק, ישארו בהכרה מעורפלים ויזמין שורה של הדריניות נספות האם יכול רק במקרה של עבריה חרומה, וכך צגדר חומרת העבירה? האם יכול רק על כתוב אישום או גם על חקירה בשלב מתקדם? האם יכול רק על מועמד לרשות עיר או גם על נציגים אחרים, למשל, לכנסת או למועצה העירייה?).

לריוני בית המשפט בנושאי בחרות יש היסטוריה ארוכה. ב-1984 פסק בית המשפט العليון, בהרכבת בראשות הנשיא שmagor, שיש לאפשר לרשימת כד בראשות מאיר כהנא לה' תמודד בבחירות לכנות למותע עמדותיה הגזעניות והאנטי-דמוקרטיות וכי יש לאפשר גם לרשימה המתකמת לשולם להתמודד, אף שהרוב בזעุดת הבחרות המרכזית סבר כי הר' שימה "זגולת בעקרונות המסכנים את שלמותה וקיומה של מדינת ישראל ושמייה על ייחודה כמדינה יהודית" (העלין קבע שלא היו בפני הוועדה ראיות המצדיקות מסקנה זו).

הבסיס המרכזי לפיסקת العليון היה שבמדינה דמוקרטיבית הוצאות לבחור ולהיבחר הינה זכות יסוד, ואין לשלול אותה אלא על בסיס הוראה מפורשת בחוק (אתרים מהשופטים סקרו שתיכנן أولי פסילה במקרים קיצוניים של ודאות קרובה לסיכון המדינה). בהיעדר הוראה בחוק המאפשרת פסילה, הורשו אפוא שתי המפלגות להתייצב לבחירות.

בקבוצות פסיקה זו תיקנה הכנסת את החוק והורתה על פסילת רשיומות ומועדים התומכים בגזענות, שלולים את קיומה של ישראל כמדינה יהודית וdemokratis או תומכים במאבק מזוין של מדינת אויב או ארגון טורף נגד ישראל. בקבוצות זאת אכן נפסלה רשימת כד, אלומ' בית המשפט המשיך לקדרש את הזכות להיבחר. כשהתעוררדה ב-2003 השאלה לגבי עמי בשארה ומפלגתו בלבד, ביל"ד, פסק הרכבת בראשות הנשיא ברק, ברוב דעות, שיש להתריר להם להתמודד. השופט שלמה לויין, שנטור במעיינות, ציין: "נראה כי פסילתם של ח'כ' בשארה ובל"ד... מתי' חייבת גם בשל תמיינם במאבק מזוין של מדינת אויב או של אל-ארגון טורף נגד מדינת ישראל... לדידי, הריאות בעניין זה חדים ממשיים". אך כאמור, לויין נטור במעיינות, וכוכתו של בשארה להתמודד בבחירות וכתחה לעיריפות.

עם זאת, יש להדגיש את הבחנה בין החלטה הציבורית לשאלת המשפטית. העוברה שמי שהוגש נגדו כתוב אישום וראשי על פי החוק להתמודד בבחירות, אין פירוש הדבר שכדי או שראו שיעשה כן. אפשר שהוא עצמו יעדיף להימנע לכך. אפשר גם שמניגתו תעדיף שלא לכלול אותו בראשית המועמדים. אפשר גם שההחלטה יחייב שלא לבחור למי שכתב אישום תלי ועובד נגדו. כל אלה הם שיקולים ציבוריים, נפרדים מהשאלת החוקית המשפטית. בכל הנוגע לשאלת המשפטית, הכנסת אמרה את דברה, ואין זה תפקדו של בית המשפט العليון להמציא חוקים המתknים את חוקי הכנסת או שאינם עומדים בקנה אחר עימם. ■

האם רשיי אדם שהוגש נגדו כתוב אישום להציג את מועמדותו לכנסת, בראשות עיר או למועצה עיריה? שאלה זו, שניצבה בעניינו של ראש עירית רמת-גן צבי בר, נוגעת כמו' בן למערכות הבחירה הכלולות. מובן מآلוי שככל הנוגע למצב המשפט צריכה התשובה להינן בחקיקה, הנושא הוא בתוחמה של הכנסת, שכן חוקקה הוראות הолосות מועמדים בנסיבות מסוימים, שאל חלון ATIICHSH במשפט. בשלב זה די לציין שהחקיקה אינה פוסלת מועמד שהוגש נגדו כתוב אישום, והדבר מעשה במתכוון.

לאן שבישראל, בעקבות המהפכה המשפטית, היטשטשו הגבולות בין הרשויות, ויש מה' צפוי שבית המשפט יפעל כראותם מוחיקת. העדרה בעניינו של בר ביקשה למשה מבית המשפט לחוק חוק, הסיטה מוחיקת של הכנסת, שיעירקו הוא כי מי שהוגש נגדו כתוב אישום היה פסול מלחתמוור בנסיבות. אלא שבdomה למקרים אחרים של חקיקה שיפוטית, תחומי של "חוק" כזה, אם יחווק, ישארו בהכרה מעורפלים ויזמין שורה של הדריניות נספות האם יכול רק במקרה של עבריה חרומה, וכך צגדר חומרת העבירה? האם יכול רק על חקירה בשלב מתקדם? האם יכול רק על מועמד לרשות עיר או גם על נציגים אחרים, למשל, לכנסת או למועצה העירייה?).

לריוני בית המשפט בנושאי בחרות יש היסטוריה ארוכה. ב-1984 פסק בית המשפט العليון, בהרכבת בראשות הנשיא שmagor, שיש לאפשר לרשימת כד בראשות מאיר כהנא לה' תמודד בבחירות לכנות למותע עמדותיה הגזעניות והאנטי-דמוקרטיות וכי יש לאפשר גם לרשימה המתתקמת לשולם להתמודד, אף שהרוב בזעעדת הבחרות המרכזית סבר כי הר' שימה "זגולת בעקרונות המסכנים את שלמותה וקיומה של מדינת ישראל ושמייה על ייחודה כמדינה יהודית" (העלין קבע שלא היו בפני הוועדה ראיות המצדיקות מסקנה זו).

הבסיס המרכזי לפיסקת العليון היה שבמדינה דמוקרטיבית

טוב עשה العليון שמנע מל흘רות לצבי בר להתפטר. עם זאת, העובדה שמי שהוגש נגדו כתוב אישום ראש להתמודד בבחירות, אין פירוש הדבר שכדי שייעשה כן

הכנסת אמרה את דברה

בין פסק הדין הראשוני בעניין כד לפסק הדין בעניין בשארה צחה פרשת השר דרעי וסגנו יסוד המשפט, שנגדרו הוכנו כתבי אישום והוגשה עדרה לבג"ץ לפטר אותם מהממשלה. חוק יסוד הממשלה לא חייב התפטרות במקרה כזה, וב做过 אכן כיהן במשרד השר אחרון אבירו הצירא אף שהוגש נגדו כתוב אישום ואיש לא העלה על הרעת שיש בדק בעיה כלשהי. כתע